

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УВІГНУТОСТІ ПРИ ПЛОСКОМУ ТОРЦЕВОМУ ШЛІФУВАННІ

Клименко В.Г.

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
м. Полтава*

В умовах реалізації плоского торцевого шліфування часто використовують попередній нахил осі шпинделя на кут α . Позитивним моментом цього підходу є досить проста можливість керування площею зони контакту робочої поверхні круга (РПК) з деталлю, а значить і термосиловою напруженістю процесу шліфування в цілому. Недоліком розглянутого процесу є те, що при нахилі РПК неминуче підвищення шорсткості і відхилень форми поверхні деталі Δ . У даних умовах має місце окремий випадок відхилення від площинності – увігнутість. Для встановлення залежності реального розподілу відхилення поверхні деталі від її ширини B , діаметра круга d_k та кута α нахилу вісі шпинделя були проведені дослідження шляхом комп'ютерного моделювання у середовищі КОМПАС. Результати моделювання показали, що функції $\Delta = f(B)$ та $\Delta = f(d_k)$ достатньо добре можуть бути описані степеневими залежностями. Що стосується впливу кута нахилу вісі обертання шпинделя α , то він має лінійний характер.

Виконані дослідження дозволили отримати узагальнену емпіричну залежність відхилення Δ від вказаних факторів. Вона має вигляд:

$$\Delta = 0,013 \cdot d_k^{-1,196} \cdot \alpha \cdot B^{2,026} \quad (1)$$

На основі формули (1) маємо, що величина кута α при конкретних значеннях d_k , B і технічних вимог креслення щодо відхилення Δ (тобто його гранично допустимої величини $[\Delta]$) повинна підкорятися залежності:

$$\alpha \leq K \cdot \frac{[\Delta]}{0,013 \cdot d_k^{-1,196} \cdot B^{2,026}}, \quad (2)$$

Де K - коефіцієнт запасу, який дорівнює 0,9-0,95. Це дозволяє на практиці для конкретної технологічної операції (чорнова, чистова чи прецизійна) при конкретних значеннях діаметру круга та ширини оброблювальної поверхні з достатньої для практики точністю визначити максимально допустиме значення кута α при якому відхилення від площинності буде знаходитися у допустимих межах, а отже зрештою уникнути браку шліфованих виробів з цієї причини. Окрім цього стає можливою і зворотна задача – визначення величини кута α (при відомих d_k , B) у разі необхідності шліфування поверхонь з заздалегідь утвореною увігнутістю (профільне шліфування). У разі потрібних малих значень увігнутості Δ можна утворювати її безпосередньо шліфуванням. Все це дозволяє суттєво розширити технологічні можливості процесу плоского торцевого шліфування в цілому.

Надалі становлять певний інтерес дослідження щодо встановлення впливу умов процесу шліфування з нахилом торцевого круга на такі параметри, як ширина, довжина дуги і площа контакту РПК з деталлю як при обробці на прохід, так і при багатопрохідному шліфуванні.